

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kirkolliskokous ehdottaa evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain muuttamista siten, että diakonissalaitoksessa päätoimisesti opettavat diakonissat olisivat eläkkeen suhteen samassa asemassa kuin eräät papit ja lehtorit, joihin mainittuja lakeja on kirkkohallituksen kanssa sovittu sovellettaviksi.

Diakonissalaitoksen palveluksessa olleille henkilöille maksettaisiin siten eläkettä kirkon keskusrahastosta ainoastaan silloin, kun siitä on erikseen kirkkohallituksen kanssa sovittu, eikä suoraan lain nojalla kuten nykyisin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kumotun kirkkolain (635/64) 500 §:n 3 momentissa säädettiin, että diakonissalaitoksen johtajattarelle ja diakonissalle, joka päätoimenaan hoitaa opetustehtävää diakonissalaitoksessa, maksetaan eläkettä ja hänen jälkeensä suoritetaan perhe-eläkettä kirkon keskusrahastosta niin kuin siitä erikseen säädetään. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) 1 §:n 2 momentin ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain (258/70) 1 §:n 2 momentin mukaan diakonissalaitoksen johtajatarta sekä sellaista diakonissaa, joka päätoimenaan hoitaa opetustehtävää diakonissalaitoksessa, koskevat samat eläkeoikeudelliset säännökset kuin seurakunnan palveluksessa olevia viranhaltijoita ja työntekijöitä, joiden eläketurvasta huolehtii kirkon keskusrahasto suoraan lain nojalla.

Vuoden 1994 alusta voimaan tulleen kirk-

kolain (1054/93) 22 luvun 7 §:n 2 momentin mukaan kirkon keskusrahastosta voidaan sopia suoritettavaksi eläkettä niin kuin siitä erikseen säädetään muun muassa henkilölle, joka on ollut opetustehtävää päätoimenaan hoitavana diakonissana diakonissalaitoksessa. Uusi kirkkolaki poikkeaa aikaisemmasta siinä, että diakonissalaitoksessa päätoimisesti opettava diakonissa rinnastetaan niihin kirkkolain 22 luvun 7 §:n 2 momentissa luetteluihin muihin henkilöihin, joiden eläkeoikeus perustuu tehtyyn sopimukseen, eikä eläkettä makseta suoraan lain nojalla. Tällaisia henkilöitä ovat nykyään muun muassa diakonissalaitoksia johtavat papit. Maininta diakonissalaitoksen johtajattaresta on uudesta kirkkolaista jätetty pois, koska näitä ei enää ole.

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n 2 momentti ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 §:n 2 momentti ovat näin ollen ristiriidassa uuden kirkkolain

22 luvun 7 §:n 2 momentin kanssa.

Kirkkolain uudistamiskomitean mietinnössä (Suomen ev.-lut kirkon keskushallinto, Sarja A 1988:2/1) todetaankin, että jos komitean ehdotus tältä osin hyväksytään, on myös kirkon eläkelain 1 §:ää ja kirkon perhe-eläkelain 1 §:ää muutettava vastaamaan tehtyä muutosta. Käytännössä tämä merkitsee kummankin lain muuttamista siten, että myös diakonissalaitoksessa päätoimisesti opettavan diakonissan eläkeoikeudesta voitaisiin sopia laitoksen ja kirkkohallituksen välisellä sopimuksella. Komitean perustelujen mukaan kysymyksessä olevia henkilöitä ei ole perusteltua asettaa eri asemaan kuin muita kirkkolain 22 luvun 7 §:n 2 momentissa mainittuja työntekijäryhmiä. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 8 §:ään tehdyn muutoksen (1004/87) jälkeen on myös diakonissalaitosten osallistuttava eläketurvasta aiheutuviin kustannuksiin kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Tämän vuoksi ehdotetaan, että evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n 2 momentti kumotaan ja 3 momenttiin sisällytetään kirkkolain 22 luvun 7 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitut diakonissat, jotka hoitavat päätoimenaan opetustehtävää diakonissalaitoksessa. Samoin evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n 3 momenttiin.

Samalla ehdotetaan sekä evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n 3 momentissa että evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 §:n 3 momentissa oleva ilmaisu "pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on

antanut toimeen määräyksen" muutettavaksi vastaamaan kirkkojärjestyksen (1055/93) 6 luvun 57 §:ssä käytettyä ilmaisu "pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa". Samoin ehdotetaan evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 §:n 3 momentissa oleva ilmaisu "ulkosuomalaisyössä" muutettavaksi ilmaisuksi "työssä ulkosuomalaisten keskuudessa", jota käytetään myös evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut muutokset koskevat vain harvoja henkilöitä. Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat siten hyvin vähäiset.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu kirkkohallituksessa ja kirkolliskokouksen talousvaliokunnassa.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu, koska kirkkolaki ja edellä mainitut eläkelait ovat nykyisellään tässä muutosehdotuksessa tarkoitetuilta osiltaan keskenään ristiriitaisia.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

L a k i**evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) 1 §:n 2 momentti sekä
muutetaan 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (112/83), seuraavasti:

1 §

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkkohallituksen kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkkohallituksen kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-lute-

rilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Diakonissalaitoksen johtajattarena tai diakonissalaitoksessa päätoimenaan opetustehtävää hoitavana diakonissana toimineella taikka tämän lain voimaan tullessa toimivalta säilyvät ne eläkettä koskevat oikeudet, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

2.

L a k i**evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 10 päivänä huhtikuuta 1970 annetun evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain (258/70) 1 §:n 2 momentti sekä

muutetaan 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (113/83), seuraavasti:

1 §

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkkohallituksen kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetus-tehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkkohallituksen kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-lute-

rilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 _____.

Diakonissalaitoksen johtajattarena tai diakonissalaitoksessa päätoimenaan opetustehtävää hoitavana diakonissana toimineella taikka tämän lain voimaan tullessa toimivalla säilyvät ne eläkettä koskevat oikeudet, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

1.

L a k i

evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) 1 §:n 2 momentti sekä

muutetaan 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (112/83), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Mitä 1 momentissa on säädetty, koskee myös diakonissalaitoksen johtajataria sekä sellaista diakonissaa, joka päätoimenaan hoitaa opetustehtävää diakonissalaitoksessa.

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkkohallituksen kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut toimeen määräyksen, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkkohallituksen kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetytyössä ulkomailla.

(2 mom. kumotaan)

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkkohallituksen kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkkohallituksen kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetytyössä ulkomailla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

Diakonissalaitoksen johtajattarena tai diakonissalaitoksessa päätoimenaan opetustehtävää hoitavana diakonissana toimineella taikka tämän lain voimaan tullessa toimivalla säilyvät ne eläkettä koskevat oikeudet, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

2.

L a k i**evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 10 päivänä huhtikuuta 1970 annetun evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain (258/70) 1 §:n 2 momentti sekä

muutetaan 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (113/83), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Mitä 1 momentissa on säädetty, koskee myös diakonissalaitoksen johtajataarta sekä sellaista diakonissaa, joka päätoimenaan hoitaa opetustehtävää diakonissalaitoksessa.

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkkohallituksen kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut toimeen määräyksen, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkkohallituksen kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai ulkosuomalaistyössä muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

(2 mom. kumotaan)

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkkohallituksen kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkkohallituksen kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Diakonissalaitoksen johtajattarena tai diakonissalaitoksessa päätoimenaan opetustehtävää hoitavana diakonissana toimineella taikka tämän lain voimaan tullessa toimivalla säilyvät ne eläkettä koskevat oikeudet, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.